

VAN, AKI FORRÓN SZERETI? V. HOGYAN BEFOLYÁSOLJA A NYÁRI INTENZÍV HŰTÉS A TEHENEK TERMÉKENYSÉGÉT?

Dr. Israel Flamenbaum
Cow Cooling Solutions Ltd.
Izrael, 2023. december 14.

Fordította és szerkesztette:
Dr. Orosz Szilva

A klímaváltozás és a tejlő tehén teljesítményének folyamatos növekedése súlyosbítja a nyári problémákat. Az okozott veszteségek jelentős részét a hőterhelésnek a nyáron termékenyített tehének termékenységére gyakorolt negatív hatása okozza. E hatás jellemzésére öt nagyüzemi, nagy hozamú tejtermelő gazdaságból (1500-3000 tejlő tehén állományonként) gyűjtött dr. Flamenbaum adatokat, amelyek Mexikó északi részén, a „Laguna” régióban helyezkednek el. Ezt a területet a sivatagi éghajlat jellemzi, évente körülbelül 180 hőstresszes nappal. Ebben a cikkben dr. Flamenbaum bemutatja az elmúlt öt év (2019-2023.) tehenenkénti havi termékenyülési

arányának átlagait a minimálisan hűtött és intenzív hűtést végző gazdaságokban.

Zárt istálló lamellás ventilátorokkal Somogyiszobon
(2024. 01.29. Orosz)

Két, minimális hűtést alkalmazó gazdaság adatait hasonlították össze három olyan tejgazdaság adataival, ahol a teheneket intenzíven hűtik. Ez azt jelentette, hogy a nedvesítést és a kényszerszellőztetést kombinálták naponta 6 alkalommal (4 óránként), amelyek egyenként 45 perc és egy óra között tartottak minden fejés előtt és között.

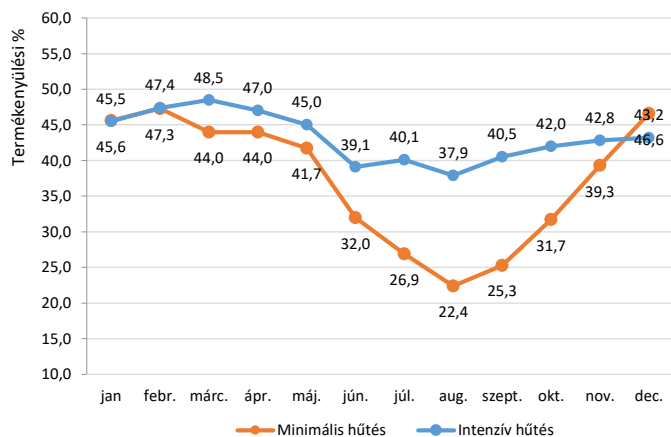
A következő két ábra az elmúlt öt év havi termékenyülési arányának átlagait mutatja az első laktációs tehének és a többször ellett tehének (két laktáció és több) esetében egyaránt.

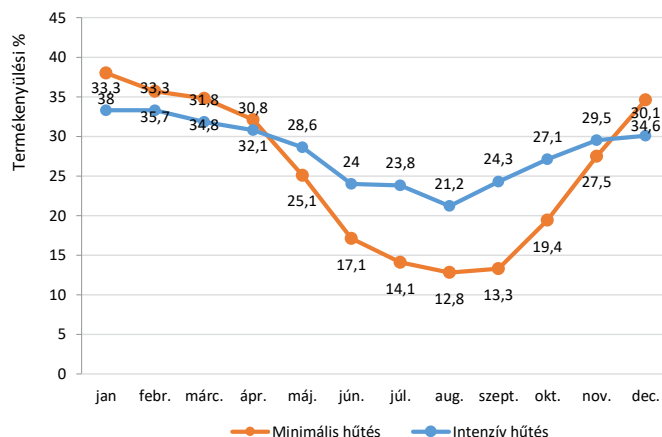
A pihenőboxokra irányított ventilátorokkal le tudjuk fektetni a tehenet nyáron is, de szakértelmet kíván a beállítás a huzat elkerülése érdekében (2024.01.09.Somogyiszob, Orosz)

1. ábra A termékenyülés átlagai első laktációs tehenek esetében intenzív hűtést alkalmazó (kék) és hűtés nélküli telepeken (narancssárga)

2. ábra A termékenyülés átlagai többször ellett tehenek esetében intenzív hűtést alkalmazó (kék) és hűtés nélküli telepeken (narancssárga)

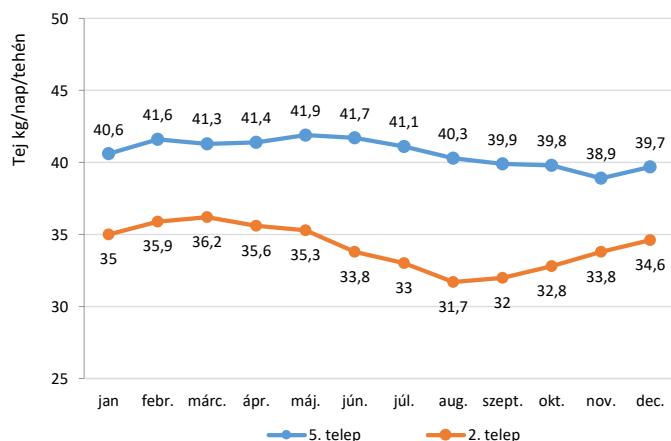
Amint az 1. és 2. ábrán látható, a nyári intenzív hűtés legalább felére csökkenti az ebben az évszakban termékenyített tehenek termékenyülési arányának romlását. A tejre adott reakciótól eltérően a termékenyülés tekintetében a nyári csökkenés a fiatal és a többször ellett teheneknél hasonlóan jelentkezik, ami valószínűleg a termékenységek a tejtermeléshez képest nagyobb hőérzékenységgel magyarázható.

A tejtermelés és a termékenység közötti kapcsolat vizsgálatához két gazdaságot választott dr. Flamenbaum. A 2. számú gazdaságot, ahol minimális hűtés volt, és ahol a nagyobb tejhozamcsökkenést regisztrálták nyáron, mellette pedig az 5. számú gazdaságot, ahol intenzív hűtés volt, és ahol a legnagyobb tejhozamot és a legkisebb tejhozamcsökkenést tapasztalták. A 2019–2023-as öt évre vonatkozó átlagos tejtermelés a 3. ábrán az első laktációs tehenek, a 4. ábrán pedig a kifejlett tehenek esetében látható.

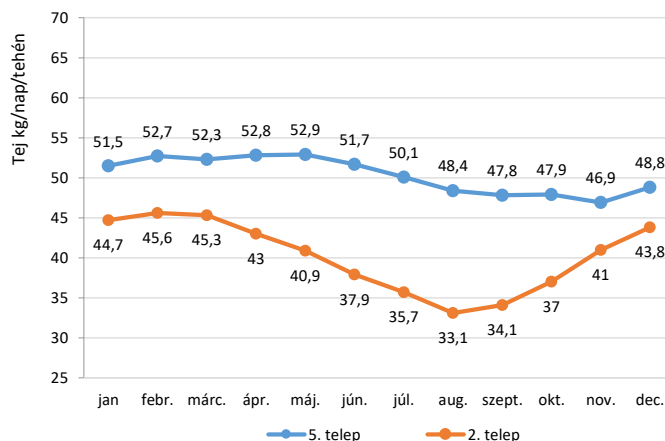

Régi, nyitott istállóban elhelyezett frekvenciaváltós lamellás ventilátorok Somogyszobon (2024. 01.29. Orosz)

3. ábra A napi tejtermelés (liter/tehen/nap) átlagai, első laktációs tehenek esetében intenzív hűtést alkalmazó (5. telep, kék) és hűtés nélküli telepeken (2. telep, narancssárga)

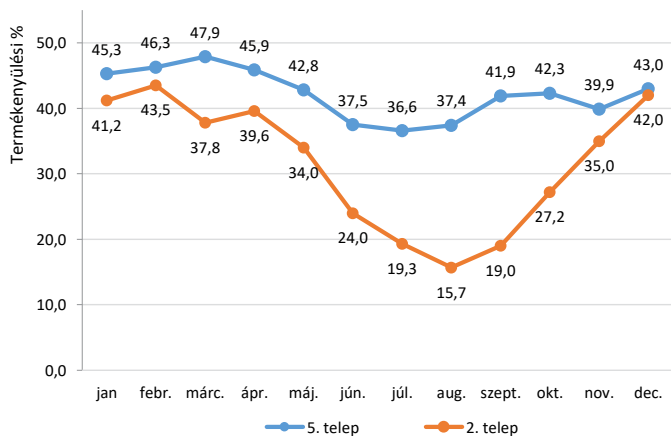
4. ábra A napi tejtermelés (liter/tehen/nap) átlagai, többször ellett tehenek esetében nyáron intenzív hűtést alkalmazó (5. telep, kék) és hűtés nélküli telepeken (2. telep, narancssárga)

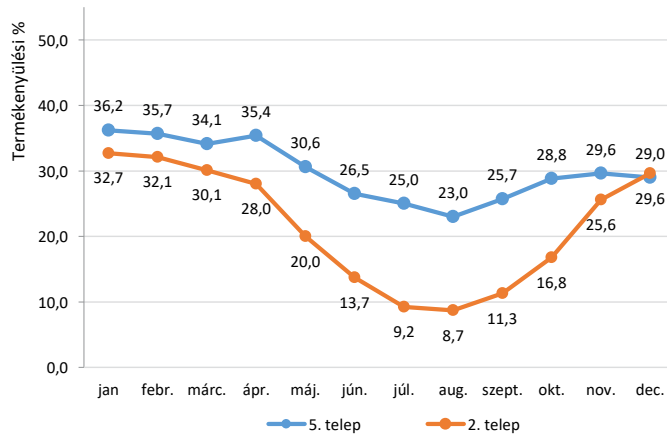

Az 5. és 6. ábrán a fiatal és többször ellett tehenek termékenyülési arányát láthatjuk ugyanazon gazdaságokban.

5. ábra Átlagos termékenyülési arány első laktációs tehenek esetében nyáron intenzív hűtést alkalmazó (5. telep, kék) és hűtés nélküli telepeken (2. telep, narancssárga)

6. ábra Átlagos termékenyülési arány többször ellett tehenek esetében nyáron intenzív hűtést alkalmazó (5. telep, kék) és hűtés nélküli telepeken (2. telep, narancssárga)

A 3-6. ábrákból világosan látható, hogy a nagy tejtermelés elérése nem feltétlenül eredményez gyengébb termékenységet. Az intenzíven hűtött gazdaságokban a nyári termelés-csökkenés mértéke csaknem egyharmada volt a gyengén hűtött gazdaságok teheneihez képest (mind az első laktációs, mint a többször ellett tehenek esetében).

Hasonló tendencia volt megfigyelhető a termékenyülési arány vonatkozásában is. A fogamzóképes csökkenése nyáron a gyengén hűtött gazdaságokban több mint kétszerese volt az intenzíven hűtött gazdaságokéhoz képest. Az intenzív hűtésű tehenek a nagyobb nyári tejtermelés mellett jobb termékenyülési

arányt értek el: az első laktációs teheneknél több mint kétszer, a többször ellett teheneknél pedig háromszor jobb volt a termékenyülés a gyengén hűtött gazdaságok teheneihez képest (a tehenek nyári tejhozama is alacsonyabb volt).

Összefoglalva elmondható, hogy a tehenek intenzív hűtése lehetővé teszi a nyári tejtermelés várható csökkenésének jelentős mérséklését, és ezzel egyidejűleg a termékenység várható romlásának csökkentését is.

Egyértelműen látható, hogy a tehenek nyári intenzív hűtése segíti a nagy tejtermelés elérését, ugyanakkor a jó termékenyülést is fenntartja.

A tehen pihenési ideje üzleti kérdés is! 50 cm magasságban biztosítsunk 2 m/s légmozgást a pihenőhelyen (2024.01.29., Somogyiszob, Orosz).

